

BAGLYASI HÍRMONDÓ

BAGLYASALJA BARÁTAINAK KÖRE IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

XIV. évfolyam 3. szám

Interneten letölthető: www.baglyasalja.hu

2013. október

„Lesz még egyszer ünnep ... „

Bányásznap megemlékezésünket – immár hagyományosan – három helyszínen, a temetőben, a Targos emlékműnél, és a Diákotthon kertjében rendeztük. Az ünnepi szónok Dr. Füst Antal, Salgótarjánban született, most Budapesten élő nyugalmazott bányamérnök, egyetemi tanár volt. Az Ő gondolataiból emelünk ki néhány különösen érdekes részletet, melyek biztatást adhatnak a jövő számára.

„Tisztelt Hölgyeim, és Uraim!

A mai napon, emlékezni jöttünk össze. Emlékezni arra a hajdan volt nógrádi szénbányászatra, amely közel 150 éven át megélhetést biztosított az itt élőknek, és döntő szerepe volt abban, hogy az egykor „kenyeretlen Tarján”-nak csúfolt faluból ipari nagyváros legyen. Ha nincs a szén, akkor a gyárak nem települtek volna ide. A város, éltető eleme, a szénbányászat volt.

A ma divatos gondolkodás úgy tartja, hogy a bányászat, egészségtelen, és környezetszennyező, tehát fölösleges. Az így gondolkozóknak üzenem: ne akarjanak házat építeni, autót vásárolni, ne működtessenek mobiltelefont és számítógépet, de még a villanyt se akarják otthon felkapcsolni, mert ezek mindegyike, a bányászat terméke. A bányászat őstermelő iparág, miként a mezőgazdaság is. Egy őstermelő iparág megszüntetése pedig a legnagyobb bűnök egyike.

Mielőtt mérnök lettem, magam is dolgoztam fizikai állományban. Segédvájár voltam. Állítom, hogy aki még nem tapasztalta meg milyen nehéz a szénrel teli szívlapát, különösen a műszak vége felé, az nem tudja, milyen lehet bányában dolgozni. De ugyanígy fogalma sincs a bányászatról annak sem, aki még soha nem hallotta, milyen az, amikor a nyomáshullám végig rohan a fronton, vagy aki még nem tapasztalta meg a bánya misztikumát. Milyen érzés, a vasárnapi tűzörségen járva, amikor a bánya olyan hangokat ad ki, mintha élne, mintha nem volnánk egyedül.

A felszínen dolgozó emberek hozzászóltak ahhoz, hogy amit építenek, az még hosszú ideig látható lesz. A föld alatt is építünk, de amikor a bányát bezárják, akkor az, hogy milyen volt, csak az emlékeinkben marad meg. Gyönyörűen fogalmazza meg ezt az érzést Dzsida József:

„S a bányász megy, csak könnye hull hol küzdve élt a rögre,
magával viszi mindenét: családját, karját,
de szívét azt itt hagyja örökre.”

Sűrűn felteszik nekem azt a kérdést, hogy újjáéled-e még a magyar szénbányászat. Nagyon remélem, hogy a döntéshozók hazánkban is rájönnek arra, hogy energiát nem csak szénhidrogénből lehet nyerni, hiszen ismeretes már a tiszta szén technológia, így a környezet szennyezése kizárt. Állítom, hogy, ha az ország teljes energia igényét szénből akarnánk biztosítani, akkor a talpunk alatt lévő szénkészlet erre 400 évig adna lehetőséget. Napjainkban kedvező tendenciák látszanak. Mintha igazolódna Zambó János akadémikus tanítása: „Vegyétek tudomásul az urak, hogy az a legolcsóbb, ami itthon van.”

Ugyanakkor komoly problémát jelent, hogy a bányászati szakmakultúra kihalóban van hazánkban. A bányamérnököknek lassan nincs módjuk mélyművelésben dolgozni, és a vajúrképzés is hosszú ideje szünetel. Ennek ellenére a magam részéről bizakodó vagyok, hiszen egy ország nem létezhet bányászat nélkül.

Ami a nógrádi térséget illeti, itt már nagy összefüggő szenterületek nincsenek, a visszahagyott szénpillérek viszont, helyi igényeket kielégítő, kis kapacitású bányákkal leművelhetők. Tehát a helyzet nem kilátástalan! Attól pedig nem kell félni, hogy nem lesz olyan ember, aki hajlandó vajúrnak, vagy csillésnek menni. Az egykori bányavidékeken az ilyen munkának ma is hagyományai vannak.

Azzal a meggyőződéssel zárom megemlékezésemet, amit Vörösmarty Mihály mond A vén cigány című versében: „Lesz még egyszer ünnep a világon.” Erre már csak egyet lehet mondani: úgy legyen!

30 Szerencsét!

VIII. Óradnai Magyar Napok

Óradna a Radnai havasol lábánál lévő, Baglyasaljához hasonló múltú település. Őket is megviselték a történelem viharai a tatárdúlás majdnem teljesen elpusztította a települést. Az ő történelmük legfényesebb korszaka is a bányászat volt, melynek híven őrzik emlékeit. Küldöttségüket már két alkalommal is fogadhattuk Baglyasalján, és az idén meghívást kaptunk az Óradnai Magyar Napokra. Az eseményen nem tudtunk részt venni, de beszámolójukat itt közreadjuk.

A már hagyományossá vált Óradnai Magyar Napokat az idén szeptember 14 és 15 között szervezte meg az RMDSZ óradnai szervezete, az Óradnai Magyar Kulturális Egyesület és az Óradnai Bányász Fúvószeneke. Az óradnai magyarok idén is, mint minden évben, kitettek magukért, és színvonalas kulturális programmal készültek. Sikertörténet „hazacsalogatni” azokat is, akik már évekkel ezelőtt elhagyták a települést, messze költözve. A rendezvény főszervezője, Strâmbuné Osztorvsky Erzsébet fáradozásának gyönyörű eredménye lett: az Óradnai Magyar Napok idei nyolcadik programja volt eddig a legszínesebb. Mindehhez azonban mások is hozzájárultak, sokan igyekeztek támogatást nyújtani. A múzeumban régi ruházatokat, munkaeszközöket, háztartási gépeket csodálhattak meg a résztvevők, és emellett egy részletes történetet is meghallgathattak a településről magyar és román nyelven, majd az Óradnai Fúvószeneke szórakoztatta az egybegyűlteket. A kultúrház előcsarnokában pár különleges

festményt csodálhattunk meg, amelyek a salgótarjáni Losonczi Ildikó festőművész munkásságának részét képezik. A kiállítás megnyitót a salgótarjáni Trilla Együttes műsora színesítette Boros-Kis Ágnes vezetésével. Az előadóteremben elsőként a rendezvény főszervezője, majd a magyar konzulátus küldöttei köszöntötték az óradnai lakosokat és a vendégeket. A program az óvodások és kisiskolások előadásával folytatódott, akik népdalokat, különböző játékokat, táncokat mutattak be. Őket követte az almásmáloi Almavirág Néptáncsoport. Oktatójuk, Deák Norbert elmondta, hogy előadásuk célja a magyar és román nép közötti kapcsolat hangsúlyozása volt. A táncosok gyönyörű műsora után a salgótarjáni vendégek következtek, akik bányászdalokkal, közöttük a Bányász Himnusszal kápráztatták el a közönséget. Ezután egy kecskeméti együttes szórakoztatta a nézőket, több népdalfeldolgozást mutatva be, majd őket követte a besztercei Vadrózsa Néptáncsoport előadása, akiknek táncrendjében sajómenti,

illetve vajdaszentiványi táncokat láthattunk. A műsort a hagyományokhoz híven az Óradnai Fúvószeneke zárta. A szombati program este táncra folytatódott, majd a bál hajnalba torkollott. Vasárnap délelőtt templomba siettek a résztvevők, ezután a vendégek – akik között ott voltak a salgótarjáni AKKORD Kohász Fúvós Kisegyüttes tagjai is – elbúcsúztak az óradnaiaktól, akik újabb sikeres magyar napokat tudhatnak maguk mögött.

Móriczi Renáta
újságíró, a besztercei városi TV magyar
adásainak munkatársa

Új tiszt a Baglyaskő Idősek Otthona hajójának kormánykerékénél

Előző lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy a Baglyaskő Idősek otthona vezetői nyugdíjba vonultak. Most arról adunk hírt, hogy ki lépett az „Otthon hajójának kormánykerékéhez” az ezt követő időben. Fábíán Istvánné kapta ezt a megbízatást, s a „hajó” tartva az irányt, a fenntartók szándéka és az elődök által kijelölt úton, a megszokott sebességgel halad tovább. Az új vezető felkészültségéről, eddigi munkatapasztalatairól számol be röviden az alábbi sorokban.

Az általános iskolát Kazáron végeztem. Egészségügyi Szakközépiskolában érettségiztem Salgótarjában. Munka mellett több szakosító vizsgát tettem, és más jellegű képzésekben vettem részt: szociális otthoni szakápoló, fogászati szakasszisztens, HÍD (felső fokú ápoló képző) 2002-ben, diplomás ápoló Budapest Semmelweis Egyetem Főiskolai Kara 2006-ban, tereptanár (gyakorlati oktató) Salgótarján Népjelölti Képzési Központban 2010-ben. Első munkahelyem a mizserfai Szociális Otthon volt, ahol ápolóként két évig dolgoztam. Majd a Madzsar József Kórház és Rendelő Intézet fogászatán 13 évet töltöttem el. Ezt követően visszakérültem az Ezüstenyő Idősek Otthona mizserfai telephelyére ahol újra ápolóként, később részlegvezető fő-

nővérként, az Ápolási és Demens osztályt vezettem 15 évig. 2008.07.16-tól - szinte a kezdetektől - a „Baglyaskő” Idősek Otthonában telephelyvezetőként tevékenykedtem. Szerveztem és felügyeltem a szakmai munkát. Jelenleg intézményvezető ápolóként vagyok kinevezve, de megbízott igazgató helyettesként munkáltatói feladatokat is ellátok. Az intézményi férőhelyek feltöltésével kapcsolatos feladatok is rám hárulnak (kérelmek elbírálása, előgondozás, gondozási szükséglet megállapítása, behívások). Ezen tevékenységek révén megismerem a leendő lakókat illetve életkörülményeiket. Sok nehéz sorsú ember kéri segítségünket, amit nem mindig tudunk rövid időn belül teljesíteni, ezek az esetek mentálisan nagyon megviselnek.

„Baglyaskő” Idősek Otthonában kerültem kapcsolatba Baglyasalja Barátainak Köre vezetőivel és tagjaival. Az intézményben működő Galéria kapcsán több színvonalas kiállítást nyitottunk meg, és több szórakoztató, illetve nagyobb ünnephez kapcsolódó program szervezésében és lebonyolításában is segítséget nyújtottak. Véleményem szerint ez az összefogás, a közös munka sokat segít az otthonlakók életének színesebbé, gazdagabbá tételében.

Fábíán Istvánné-Rózsika

Köztünk élnek...

Sorozatunkat Felföldi István bemutatkozásával folytatjuk. Aki, csak baloldali vonzódása alapján ítéli meg, az csak személyisége egyik oldalát emeli ki. Ő az, aki a közösségért, a nehéz helyzetben lévő embertársaiért mindig kész cselekedni. Polgárőrként éjjel-nappal teljesít szolgálatot, elhagyott sírokat gondoz, kórházban, idősotthonban, vagy otthonukban hozzátartozó nélkül élő lakótársait látogatja, gondozza, lepi meg őket kedvenc ételeikkel.

„1947-ben születtem Baglyasalján, s itt éltem szüleimmel és nővéremmel. Szerencsésnek tartom magam, mert szülőfalum jelentős bányász és munkásmozgalmi múlttal rendelkezik, s ez meghatározta egész életemet. Édesapám a bányánál dolgozott, édesanyám a háztartást vezette. Az általános iskolai tanulmányaimat is itt végeztem el, majd 1951-1964 között a szakmunkásképző intézetben épületlakatos szakmát szereztem. Tanulóéveimet a Nógrád Megyei Építőipari Vállalatnál töltöttem, és ez lett első és egyetlen munkahelyem, itt dolgoztam nyugdíjazásomig. Tanulóéveim és fiatal szakmunkáséveim elején volt az az időszak, amikor Salgótarján központja, „a város szíve” megújult. Ekkor épült a Megyei Kórház, a Karancs Szálló, a József Attila Művelődési Központ, a 13-as bérház, a Pécskő úti toronyházak és a négyemeletes épületek, az SZMT-székház, a Pécskő Áruház és a Vörös Hadsereg (ma Füleki) úti 152 lakás. Ezeknek az építkezéseknek mindegyikén dolgoztam. A mi feladatunk volt a gyárak felújítása is. Sok munkánk volt vidéken, a megye több településén is. Kezdetben munkásszállón laktunk, csak később lehetett minden nap hazautazni. Vállalatunknak akkoriban több mint 2000 dolgozója volt. Jó volt a munkahelyi légkör, én magam is hozzájárultam ehhez kirándulások szervezésével. Munkáséveim alatt többször kaptam „Kiváló dolgozó” kitüntetést, 1988-ban a Megyei Könyvtár átadásakor miniszteri dicséretben részesültem. A rendszerváltás az építőiparban jelentős visszafejlődést hozott, sokan lettek munkanélküliek. Én még, szerencsére tovább dolgozhattam, 2007. évi nyugdíjazásomig. Nyugdíjasként sem vagyok tétlen. Beléptem a Munkáspártba, polgárőrként részt veszek a közrend fenntartásában, rendezőként 12 évig segítettem a labdarúgó mérkőzések lebonyolítását, elhagyott bányász és katonasírokat gondozok, az emlénapokon virággal, mécses gyújtással tisztelgek emléküik előtt. Igyekszem segíteni beteg, elhagyatott embertársaimat. Ezek számomra természetes dolgok, ezt kaptam szüleimtől örökségül.”

Felföldi István

Az elmúlt negyedév néhány pillanata

„LEGKEDVESEBB FOTÓIM”

címmel meghirdetett fotópályázatra húsz pályázó, közel száz régi és új felvételt küldött be. A szakmai zsűri által kiválasztott legjobb 41 kép 9 és 17 óra között minden nap szabadon megtekinthető a Baglyaskő Galériában 2013. november 12-ig. Baglyaskő Idősek Otthona, Baglyasalja, Petőfi út 92 /94/

I. díj Pádár Piroska

II. díj Márton Lajos

III. díj G

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Nógrád Megyei Szervezetével partnerségben, a CIVIL HÓNAP kertében „Múlt és jelen találkozása”, „Civilek a csend világában” elnevezéssel szerveztünk programot. Eötvös Mihály Salgótarján alpolgármestere köszöntőjét koszorúzás, kiállítás megnyitó, íjász bemutatko, finom ebéd, gombfoci és könyvbemutató követte. Dr. Tapolczai Gergely országgyűlési képviselő, a SINOSZ Országos Elnökségének tagja videó-köszöntőt küldött.

AZ ORVOS SZEMÉVEL „Oltunk, vagy ne oltunk?”

Olvasói kéréseket is teljesítve új rovatot indítunk. Elsőként, az influenzáról a Baglyasaljáról elszármazott, Budapesten élő dr. Vágvölgyi Erzsébet háziorvos ad tanácsokat.

Az influenza vírus cseppfertőzéssel, a légutakon keresztül jut a szervezetbe. Nem okoz hurutos tüneteket, nem azonos a náthával, köhögéssel. Magas láz - ami a 40°C-ot is elérheti - végtag, izomfájdalom, torokfájás és nagyfokú elesettség jellemzi.

TEENDŐ: 1. Lázcsillapítás kötelező addig is, amíg orvoshoz kerül a beteg. Algopyrin, Amidazophen, Aspirin, 500 mg- os Rubophen, naponta háromszor 1 tableta. Hűtőfürdő, meleg víz fokozatos lehűtésével. **Fontos:** 14 év alatti gyermekeknek nem szabad szalicil (Aspirin, Kalmopyrin, Istopirin) tartalmú lázcsillapítót adni, mert szövődménye lehet. Nekik való a Rubophen, Nurofen, Aminophenazon tableta vagy kúp.

2. Folyadékpótlás: A magas láz és izzadás miatt elvesztett konyhasót és vizet legegyszerűbb húsleveskockából készült levessel pótolni. Emellett limonádé és ásványvíz is adható. A teaitást nem érdemes erőltetni, mert hányingert, gyomorsav feltörést okozhat. A vírusos influenza átvételére legyengíti a szervezetet, kisgyermek, idős, krónikus betegek és a várandós kismamák a legveszélyeztetettebbek. 1-2 héttel az influenza lezajlása után „második fázis” lázas betegség jelentkezhet, ez mindig súlyosabb szövődményre (tüdőgyulladás, arcüreg, homloküreg gyulladás, stb.) utal. Antibiotikum kezelés elkerülhetetlen.

MEGELŐZÉS: A betegségmegelőzés legbiztosabb módszere a védőoltás. Az influenza vírus évről évre változik, ezért mindig a megjelenésekor gyártják ellene az aktuális oltóanyagot. A védőoltás kb. 1 évig ad védelmet, emiatt kell évről évre újra oltani. A védelem az oltás után 10-12 nap alatt alakul ki. Ezért fontos, hogy még a járvány fellépése előtt, legkésőbb november elején megtörténjen a beoltás. Az oltásnak egyetlen ellenjavallata van: a zajló félben lévő lázas betegség. A korszerű védőoltások már nem tartalmaznak élő kórokozót, csak a vírusnak azt az alkotóelemét, amely védőanyag termelésére készíti az immunrendszert.

Mi az oltási reakció? Ritkán 24-48 órán belül hőemelkedés, kisebb láz, múló fejfájás jelentkezhet. Ezzel jelez a szervezetünk: Vettem az adást, megkezdtem a védekezést. 1-2 tableta Algopyrinnal ez kivédhető.

Mi az oltási szövődmény? Rendkívül ritka 100.000 betegből egy-kettőnél fordul elő, nem az oltóanyag, hanem a szervezet egyéni sajátossága (ritka betegsége) okozza.

Mikor nem tanácsos oltani? A kialakult járvány idején nem oltunk.

1. A vírus lappangva jelen lehet a szervezetben, ezért az oltási reakció erőteljesebb lehet.

2. A járvány idején adott oltásnak nincs elég ideje (10-12 nap), hogy védelmet adjon, így aki megfertőződik, meg is betegedhet.

A vírusos influenza tehát kellemetlen, bizonyos esetekben akár veszélyes betegség is lehet. Védőoltással megelőzhető, és megelőzendő! Aki megbetegedik, lázcsillapító bevétele után mielőbb keresse fel orvosát a szövődmények megelőzése és a gyors gyógyulás érdekében.

Szeretném megköszönni a megtisztelő felkérést arra, hogy Baglyasalja „szülöttként” a Hírmondó új, orvosi rovatában írásokat közölhetek, tanácsokat adhatok.

Kedves Baglyasiak! Jó egészséget és influenzamentes őszt kívánok!

Búcsú Eppich Albert Páltól

1931-ben született Salgótarjában. A négy testvér közül ő volt a legfiatalabb. A gyermekek nagy szegénységben teltek, szülei minden igyekezte ellenére.

1953-ban a NÁÉV dolgozója lett és ugyanebben az évben meg is nősült. Egész életét Baglyasalján töltötte. Szerves része volt a település közéletének. Szorgalmas, segítőkész, becsületes embernek ismerték, tisztelték, barátai megbecsülték, szerették. Alapító tagja volt a

Baglyasalja Barátainak Körének, elkötelezett szervezője a baglyasi sportéletnek. A Baglyai Hírmondó sportrovátát éveken át szerkesztette. Elsők között kapta meg 2001-ben a Baglyasaljáért-díjat.

2012. telén súlyos betegséget diagnosztizáltak nála, amely aztán 2013. július 20-án végleg lezárta a szemét. Hamvai a baglyasaljai temetőben nyugszanak.

Őszi finomságok

Sok gyümölcsrel ellentétben a körte nem vált ki allergiás reakciót, ezért kisbabáknak is adható püré formájában. Fáradtság és depresszió ellen igyunk naponta körtelevet. Kiváló vértisztító hatású, rendszeres fogyasztása enyhíti a reumatikus panaszokat. Magas rosttartalma miatt serkenti a bélműködést, vízajtó, és B-vitamin tartalmának köszönhetően nyugtató hatású. Nemcsak nyersen, de sültve húsok mellé levesnek, kompótnak is kiváló.

Sokan szenvednek migrénes fejfájásban, megelőzésére kiválóan alkalmas a szőlő, főleg a reggeli órákban. Az immunrendszert erősítő tulajdonsága régóta ismert, a benne található antioxidánsoknak köszönhetően. Magas káliumtartalma miatt jó vízajtó, csaknem átmosa a veséket és a húgyhólyagot. Ez a gyümölcs gyorsítja az emésztést és csökkenti a gyomorsav mennyiségét. A szőlő magjából préselt olaj serkenti a sejtek működését, a bőrt puhává és selymessé teszi. Mindkét gyümölcsből fogyasszunk minél többet!

Friss hír

A Baglyaskö Idősek Otthona
„hajójának kapitányi hídján”
2013. október 1-től

Holecz Istvánné

igazgató asszony áll.

A Baglyai Hírmondó újabb száma
Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
és Bencze Péter úr támogatásával jelent meg.

BAGLYASI HÍRMONDÓ

Baglyasalja Barátainak Köre
időszakos kiadványa

Szerkeszti: Szilasi András
Felelős kiadó: Báti Jánosné a BBK elnöke
Technikai segítő: Kupcsulik József
Postacím:

Baglyasalja Barátainak Köre
3102 Salgótarján, Petőfi út 96.
E-mail: baratikor@baglyasalja.hu
Honlapcím: www.baglyasalja.hu
Nyomtatás: Polár Stúdió
3100 Salgótarján, Rákóczi út 2.
ISSN 2061-6228